

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Stowarzyszenia Ekologicznego **Eko-Unia w 2009r**

Spis treści:

1. Projekty:

- a. Zieloni Kosynierzy.*
- b. Zielona Wachta.*
- c. Bałtyk jest w Polsce. Bałtyk jest w Europie*
- d. MNIEJ ODPADÓW - TAK!*

2. Nowe wnioski, przygotowane, przyjęte.

3. Ochrona cennych łąk - gospodarowanie w 2009r.

4. Udział w seminariach, spotkaniach, koalicjach.

5. Walne Zebranie Członków oraz zmiany we władzach Stowarzyszenia

6. Zdolności komunikacyjne (PR), strony www, obecność w mediach

1.a. Zieloni Kosynierzy- rewitalizacja cennych przyrodniczo łąk na siedliskach Natura 2000 na terenie Dolnego Śląska

2009 rok był rokiem kończenia projektu, który rozpoczęliśmy w sierpniu 2007r. W ostatnim etapie ustawiono i zamontowano tablice informacyjne, wydano broszurę na temat projektu i jego efektów w nakładzie 1000 egz.

Zgodnie z planem przygotowano 7 tablic informacyjnych do ustawienia przy wybranych łąkach. Celem było promowanie idei projektu oraz wiedzy przyrodniczej. Każda z tablic zawiera krótki opis łąki, przy której jest usytuowana, listę najciekawszych gatunków na niej występujących oraz podstawowe informacje na temat projektu i programów rolno-środowiskowych. Treść tablic uzupełniają zdjęcia roślin, motyli lub ptaków charakterystycznych dla opisywanych obszarów. Tablice w marcu 2009r umieszczono na specjalnych stojakach zapewniających wieloletnią odporność na warunki atmosferyczne w uzgodnionych z właścicielami miejscach. Pięć tablic ustawiono przy łąkach na terenach nizinnych: w Dolinie Dobrej i Widawy, w Dolinie Baryczy, przy Łąkach Zagórzyckich i w projektowanym rezerwacie Storczyk a dwie na terenach łąk górskich: w Rezerwacie „Łąka Sulistrowicka” oraz w Rezerwacie „Kruczy Kamień”.

Podsumowanie projektu „Zieloni Kosynierzy...”

Działania zaplanowane w ramach projektu zostały, krok po kroku, zrealizowane. Nieoceniona była przy tym pomoc sponsorów - Funduszu Małych Grantów SGP/GEF oraz WFOŚ i GW we Wrocławiu. Współpraca z partnerami układała się bardzo dobrze.

GINące, cenne przyrodniczo łąki są często podzielone między wielu właścicieli. Zazwyczaj nie mają opiekunów chroniących bogactwo ich flory i fauny. Wilgotne i zarastające drzewami obszary nie stanowią w oczach okolicznych mieszkańców większej wartości. Tymczasem takie właśnie podmokłe łąki są siedliskami wielu rzadkich gatunków roślin, owadów i ptaków. Tereny te musimy chronić, gdyż zanikają w szybkim tempie.

Projekt „Zieloni Kosynierzy” pokazał, w jaki sposób można ocalić cenne przyrodniczo łąki i pastwiska. Rolnicy, którzy przystąpili do realizacji programów rolno-środowiskowych, przez najbliższe lata będą strażnikami przyrody. Ekolodzy w całym kraju mogą poszukiwać takich pomocników i sprzymierzeńców.

Wymiernym efektem projektu jest rewitalizacja łąk i pastwisk o łącznej powierzchni 153,5 ha. Mimo, iż dofinansowaliśmy rewitalizację powierzchni na 100 ha łąk, to umowy z beneficjentami dotyczyły ponad 150 ha. Ta o ponad 50 % powiększona powierzchnia rewitalizacji została wykonana w ramach własnej pracy rolników. W przedsięwzięciu tym nie mniej ważne było popularyzowanie wiedzy przyrodniczej i zachęcanie do korzystania z programów rolno-środowiskowych. Organizatorzy projektu mają nadzieję, że doświadczenia projektu, opisane min. w broszurze i na stronie internetowej mogą pomóc innym osobom i podmiotom w realizacji podobnych zamierzeń.

1.b Zielona Wachta

Od lipca 2009 roku do końca czerwca 2010 prowadzony jest projekt „Biuro interwencji – Zielona Wachta”, finansowany przez NFOŚiGW. Celem projektu jest realizacja pomocy konsultacyjno-doradczej dla obywateli w sprawach - interwencjach dotyczących środowiska, gdyż na Dolnym Śląsku praktycznie nie działają takie wyspecjalizowanych instytucje pomagające społecznie. Docelowo założono przeprowadzenie 23 interwencji we współpracy z prawnikami. Problemy, z którymi zwracali się i nadal zwracają mieszkańcy są zróżnicowane. Dotyczyły one w 2009r min:

- zabudowy okolic zabytkowego Parku Południowego;
- wycinki lip na trasie Świdnica-Strzegom,
- wycinki drzew przy zabudowie mieszkaniowej w Kamieńcu Ząbkowickim,
- składowiska odpadów w Wałbrzychu,
- uwag do planu zagospodarowania przestrzennego-budowa drogi a oddziaływanie na przyrodę,
- niszczenia siedlisk i płazów na placu budowy autostrady A1,
- transportu kruszyw przy rozlewisku Odry,
- planowanej zabudowy mieszkalnej w Parku Krajobrazowym Doliny Bystrzycy,
- sformułowania uwag dot. Reformy \Wspólnej Polityki Rybackiej – wypracowanie stanowiska polskich NGO'sów
- Alei Stabłowickiej i OŚ inkubacji,
- interwencji w sprawie zmian regulacji prawnych Wspólnej Polityki Rybackiej,
- interwencji dotyczącej niszczenia cennych siedlisk przyrodniczych - Ryfu Mew,
- wycinki drzew na Maślicach we Wrocławiu,
- interwencji dotyczącej dzikiego wysypiska śmieci w Rogowie Wołowskim,
- dewastacji Helu,
- protestu w sprawie elektrowni wiatrowych w Jeleniewie.

Interwencje przyjmowane były pisemnie i telefonicznie, a następnie rozdzielane konkretnym osobom w Eko-Unii tak, aby całościowy nadzór nad interwencją posiadała jedna osoba. Po wstępnym rozpoznaniu ustalana jest strategia działania, która konsultowana jest z prawnikami i ekspertami z danych dziedzin. W razie potrzeby organizowane są wspólne spotkania z administracją i wnioskodawcami. Informacje o poszczególnych sprawach i postępach są umieszczane na stronie www.

Projekt przewiduje także wsparcie dla naszej organizacji poprzez szkolenia, zakup potrzebnego sprzętu, przebudowę i tłumaczenie na język angielski strony www.

1.c. Projekt Bałtyk jest w Polsce. Bałtyk jest w Europie

W 2009 r. realizowany był największy obecnie projekt Stowarzyszenia finansowany z Funduszy Norweskich przez operatora w Polsce Ecorys sp z o.o. - „Bałtyk jest w Polsce. Bałtyk jest w Europie” będący kontynuacją projektu „Bałtyk jest w Polsce” z roku 2007. Zrealizowaliśmy następujące działania:

- Spotkania koordynacji Partnerstwa oraz Rady Partnerstwa - Powstałe Partnerstwo oraz Rada Partnerstwa dla Bałtyku pilnowała realizacji Planu dla Bałtyku. Partnerstwo wspomagało także całość projektu oraz wdrażanie najważniejszych programów europejskich związanych z Morzem Bałtyckim. Każde z naszych spotkań było ukierunkowane na debatę nad jednym z zagadnień (wykład + dyskusja) takich jak min.: dyrektywa morska, Baltic Sea Action Plan HELCOMU, obszary Natura 2000, ochrona wód i zmniejszanie eutrofizacji morza.
- "Natura 2000" - warsztaty szkoleniowe - min we współpracy z samorządami lokalnymi oraz Lokalnymi Grupami Działania (program Leader+) zorganizowaliśmy 4 jednodniowe warsztaty szkoleniowych. Jednym z większych problemów władz lokalnych jest obecnie wiedza na temat sposobu wdrażania planów ochrony obszarów Natura 2000 w harmonii z rozwojem (inwestycjami). Warsztaty nasze pozwoliły samorządom lepiej pogodzić rozwój gospodarczy z ochroną przyrody.
- Ochrona wód - kampania ulotkowa, telewizyjna i internetowa - Pakiety z programów rolno-środowiskowych otwierają praktyczne możliwości poprawy czystości rzek i Bałtyku. Stanowią one finansową zachętę dla rolników na zasadzenie i utrzymanie roślinnej bariery ochronnej przeciw splywaniu nawozów do wód. Przygotowaliśmy i rozkolportowaliśmy ulotkę dla rolników w nakładzie 30.000 egz. Dodatkowo w porozumieniu z TVP przygotowaliśmy 30 sekundowy spot telewizyjny. Został on 15-krotnie wyemitowany w programach dla rolników w TVP III oraz zamieszczony w Internecie Ochronę wód wspieramy też w kampanii zmniejszania biogenów.
- Byliśmy partnerem Międzynarodowego Sprzątania Bałtyku robionego przez Fundacja Nasza Ziemia (FNZ). Jednym z pokazanych w Planie dla Bałtyku problemów są śmieci. Międzynarodowe Sprzątanie Bałtyku (MSP) poprowadziła FNZ przygotowując 2 edycje dużych plakatów zachęcających do udziału w akcji latem 2009 i 2010 roku. Akcje miały na celu promowanie ochrony ekosystemu morza i zwrócenie uwagi na problem czystości rzek. Miały także wymiar praktyczny polegający na sprzątaniu plaż i morza oraz wyławianiu przez nurków porzuconych sieci rybackich. Do MSP zachęcały też coroczne happeningi i konferencje prasowe, organizowane podobnie jak w 2007r z udziałem ambasadorów Państw Nadbałtyckich.
- Eko-Unia zrealizowała program edukacyjny na temat różnych gatunków ryb bałtyckich. Z udziałem nurków przygotowaliśmy dziesięć 1-2 min filmów, rozpowszechnianych na płytach CD i udostępnianych na naszej stronie www.

bałtyk.org.pl. Filmy te reklamowaliśmy min poprzez portale organizacji ekologicznych oraz szkół.

- Kampania konsumencka na rzecz zmniejszenia biogenów w ściekach - kampania billboardowa i radiowa - Kampania zachęcała konsumentów do oszczędnego dozowania proszków do prania a tym samym ochrony czystości rzek i Bałtyku. Partner FNZ przeprowadziła 2 edycje kampanii, składające się z wyklejenia 300 billboardów oraz 3 spotów radiowych.
- Międzynarodowa kampania na rzecz zrównoważonego połowu ryb - wizyta studyjna w Szwecji oraz spotkania sieci bałtyckich NGO - Polskie rybołówstwo ma duży problem z ograniczeniami połowu dorsza wydanymi przez Komisję Europejską. Z partnerem szwedzkim The Fisheries Secretariat zaplanowaliśmy 3 dniową wizytę studyjną w Szwecji dla osób reprezentujących różnorodnych partnerów (rybacy, samorząd, naukowcy, organizacje społeczne). Pozwoliło to nam poznać doświadczenia utrzymania w harmonii rybołówstwa oraz eksploatacji ryb. Uczestnicy lepiej mogą planować ochronę zasobów i przyszłość naszego rybołówstwa.
- Zewnętrzna promocja projektu - Stworzona na potrzeby projektu strona internetowa nawiązała do dorobku strony www.eko-unia.org.pl/baltyk. Przygotowywaliśmy i kolportowaliśmy co 2 miesiące biuletyn internetowy. Zbierał on najważniejsze wydarzenia z naszej kampanii oraz spraw dotyczących Morza Bałtyckiego. Regularnie organizowaliśmy wydarzenia medialne (konferencje prasowe, briefingi, happeningi).

Szczegółowy opis Kampanii Bałtyckiej według kwartałów:

I kwartał 2009

W I kwartale 2009r odbyliśmy *spotkanie Rady i Partnerstwa dla Bałtyku* w Łodzi. Tematem przewodnim były reforma Wspólnej Polityki Rybackiej oraz połowy NNN, czyli nielegalne, nieraportowane i niekontrolowane. Odbył się również warsztat wytyczający elementy strategii organizacji pozarządowych wobec połowów NNN.

Innym ważnym działaniem w I kwartale 2009r była *wizyta studyjna w Szwecji* zorganizowana przez partnera projektu, szwedzką organizację THE FISHERIES SECRETARIAT (FISH) oraz nasze Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA. Zapoznaliśmy uczestników ze szwedzkim system zarządzania rybołówstwem ze szczególnym uwzględnieniem badań zasobów oraz kontroli przestrzegania przepisów dot. rybołówstwa, systemem ochrony ekosystemu morza, współpracą administracji, rybaków i naukowców. Wizyta była dużym sukcesem.

I warsztaty na temat Natury 2000 odbyły się w siedzibie Wolińskiego Parku Narodowego Międzyzdrojach. Wiele mitów i przesądów narosło wokół lądowej sieci NATURA 2000. Dyskusja na ten temat rozpoczęła w Centrum Edukacyjnym Wolińskiego Parku Narodowego, gdzie odbyły się pierwsze z pięciu warsztatów poświęconych programowi NATURA 2000 na obszarach morskich.

Przeprowadziliśmy również kampanie ulotkową dotyczącą ochrony wód, w ramach, której powstały ulotki skierowane m.in. do rolników, Ośrodków Doradztwa Rolniczego, gmin wiejskich i tam też zostały rozkolportowane.

II kwartał 2009r

II Spotkanie Partnerstwa w Gdańsku- debata kandydatek/-ów do Parlamentu Europejskiego. W dniu 26 maja w Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia we współpracy z portalem zielonygdansk.pl i Stowarzyszeniem Pro Societas zorganizowało debatę z udziałem najważniejszych pomorskich kandydatów do Parlamentu Europejskiego. Spotkanie poprowadził Krzysztof Skóra - profesor Uniwersytetu Gdańskiego, dyrektor Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii UG na Helu, laureat "Bałtyckiego Nobla" - Szwedzkiej Nagrody Bałtyku, przyznawanej za istotny wkład w ochronę wód Bałtyku. Debatę obracała się wokół zasadniczych pytań: Jakimi są najważniejsze problemy Bałtyku? Jaki powinien być podział kompetencji pomiędzy instytucjami unijnymi i krajowymi w kwestiach polityki morskiej? Jak kształtować przyszłość rybołówstwa morskiego wobec zagrożenia zasobów przyrodniczych? Turystyka masowa- szanse i zagrożenia? Te wybrane tematy naszej debaty spotkały się z żywym zainteresowaniem publiczności: studentów, wykładowców, rybaków, naukowców, mediów. Konkluzje z naszych dyskusji zostały też wysłane listownie do Ministerstwa Infrastruktury, które uzupełniło przygotowywany dokument Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej o wiele uwag zaproponowanych przez organizacje pozarządowe spotykające się w ramach Partnerstwa dla Bałtyku.

I Spotkanie Sieci Bałtyckich NGO w Sztokholmie

W Sztokholmie w dniach 2 i 3 czerwca odbyło się międzynarodowe spotkanie organizacji pozarządowych zajmujących się Bałtykiem. Uczestnikom spotkania zaprezentowane zostały dwa zasadnicze tematy: najlepsze przykłady dotyczące wdrażania programu Natura 2000 w Europie oraz Wspólna Polityka Rybacka, zmiany bieżące i reforma WPRyby. Na uczestnikach polskich szczególnie wrażenie zrobiła prezentacja dorobku przez organizacje wdrażające ochronę przyrody (i zarządzanie) na obszarach Natura 2000 w Niemczech, Szwecji i Anglii. Ważnym wystąpieniem była również prezentacja przedstawiciela Greenpeace, koncentrująca się na zbliżającym się ważnym wydarzeniu, jakim jest Seminarium Biogeograficzne dla Bałtyku. Podkreślił potrzebę mocnej współpracy polskich NGO w celu wypracowania wspólnego reprezentatywnego dla Polski stanowiska, jeśli chodzi o obszary zgłaszane do sieci Natura 2000. Całe spotkanie łącznie z prezentacjami znalazło też odbicie po polsku na naszej stronie www, stronie The Fisheries Secretariat oraz w biuletynie. Prezentacje ze spotkania są dostępne pod adresem partnera: <http://www.fishsec.org/article.asp?CategoryID=1&ContextID=381>. Obszerna nasza relacja znajduje się pod adresem: <http://www.bałtyk.org.pl/index.php/wydarzenia>

II warsztat Natura 2000 w Instytucie Oceanologii PAN - „Natura 2000 – cenne siedliska na obszarach morskich”

Kolejny z naszych „warsztatów naturowych” miał miejsce w Sopocie 23 czerwca i swoją tematyką oscylował wokół najcenniejszych przyrodniczo siedlisk na Bałtyku. Pomysł na tematykę warsztatów był owocem międzynarodowego spotkania sieci bałtyckich NGO (organizacji pozarządowych), które odbyło się w Sztokholmie na początku czerwca. Warsztaty w Sopocie miały zainicjować współpracę polskich NGO w zakresie przeglądu i ewentualnego wytypowania cennych siedlisk na polskich obszarach morskich niezgłoszonych do UE. Efektem współpracy ma być lista siedlisk, które zostaną zgłoszone do Komisji Europejskiej, niezależnie od rządowej listy oficjalnej. Podczas warsztatów po czterech ważnych wystąpieniach rozwinęła się ożywiona dyskusja dotycząca m.in. metodyki tworzenia, ustanawiania obszarów Natura 2000 oraz potrzeby rozszerzania istniejącej sieci.

Realizacja filmów pod roboczym tytułem „Poznaj swoje ryby” W ramach działań zaplanowanych w tym kwartale został przygotowany, skonsultowany, zmodyfikowany i ostatecznie zatwierdzony scenariusz filmu składającego się zgodnie z projektem z 10

odcinków. Zdjęcia i produkcję filmów zlecono firmie, która profesjonalnie od lat robi m.in. podwodne zdjęcia Bałtyku i organizmów go zamieszkujących, w szczególności ryb. Powstało 10 odrębnych filmów, które składają się zarazem się na jeden spójny film o różnych gatunkach ryb bałtyckich. Tytuł filmu brzmi „Ryby- Skarby Bałtyku”. Film powielono dotychczas w 100 egzemplarzach na CD oraz rozpoczęto jego kolportaż do partnerów projektu. Rozpoczęto promocję filmów poprzez internet.

III kwartał 2009r

Spotkanie Rady Partnerstwa dla Bałtyku w Gdyni pt. "Wpływ turystyki na środowisko nadmorskie"

W dniu 6 lipca 2009 roku w Instytucie Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego w Gdyni odbyło się spotkanie Rady Partnerstwa dla Bałtyku poświęcone omówieniu problemu wpływu turystyki na środowisko nadmorskie. Zaprosiliśmy do udziału w dyskusji przedstawicieli administracji, prawa, ochrony środowiska oraz ekspertów, którzy, na co dzień walczą z niekorzystnym wpływem, często bardzo agresywnej turystyki na obszar Zatoki Gdańskiej. Puenta spotkania sprowadziła się do tego, iż podstawowym celem powinno być obecnie wypracowanie w społeczeństwie bardziej pro-przyrodniczych postaw wobec środowiska. Jeżeli wśród ludzi zaistnieje świadomość, że dane formy rozrywki szkodzą środowisku być może zmniejszy się również popyt na tego typu usługi. Bez zmian w prawie, zwłaszcza tych dotyczących planowania przestrzennego i ochrony walorów przyrodniczych oraz wzrostu świadomości ekologicznej ludzi, trudno będzie liczyć na poprawę sytuacji terenów przybrzeżnych.

III warsztat na temat obszarów morskich Natura 2000 odbył się 24 września w Słowińskim Parku Narodowym, w Smołdzinie pod hasłem: "NATURA 2000 – między realiami a sytuacją prawną". Głównym wnioskiem z warsztatu było stworzenie wystąpienia do Ministra Środowiska o aktualizację strony dotyczącej obszarów Natura 2000 (map i SDF).

Filmy „Ryby - Skarby Bałtyku” zostały „zawieszane” na stronie www projektu w sprzężeniu z portalem You Tube. Udostępniono też instrukcję, co do możliwości „ściągnięcia” dla celów edukacyjnych poszczególnych części lub całości ze stron www. Przygotowana została także dalsza strategia kolportażu informacji o filmach o rybach bałtyckich do różnych grup docelowych.

Braliśmy udział w akcjach Partnera *Fundacji Nasza Ziemia - w Międzynarodowym Sprzątaniu Bałtyku (MSB)* w konferencjach prasowych w Gdańsku i Szczecinie. Sprzątanie było promowane w dwóch nadmorskich stolicach- Szczecinie i Gdańsku. MSB jest obok czynnej pracy wykonanej przez mieszkańców gmin i turystów jednocześnie kampanią informacyjną skierowaną do wszystkich Polaków, również tych mieszkających w głębi kraju – ich działania też mają ogromny wpływ na stan wody w morzu („odkręcając kran codziennie łączymy się z Bałtykiem!"). W tym roku akcji przyświecało hasło: „Nasze morze będzie tak czyste, jak czysta będzie najmniejsza rzeka czy strumyk w kraju”. W sierpniu próbowaliśmy zwrócić uwagę wszystkich turystów wypoczywających nad morzem oraz mieszkańców nadmorskich miejscowości na problem zanieczyszczenia Morza Bałtyckiego.

- Działania w Gdańsku

15.08.2009 roku na molo w Gdańsku Brzeźnie odbyła się konferencja prasowa i happening z udziałem przedstawicieli Urzędu Miasta Gdańska, Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni zorganizowana przez Fundację Nasza Ziemia ramach akcji Międzynarodowe Sprzątanie Bałtyku. Po konferencji prasowej nurkowie z Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 2 Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku oraz płetwonurkowie z LOTOSU oczyścili fragment dna morskiego. Akcja ukoronowana została sprzątnięciem plaży na odcinku od Brzeźna w kierunku Jelitkowa. Zebrane przez wolontariuszy śmieci stanowiły całkiem pokaźną górę.

13.08.2009r. przy statku Ładoga na Wałach Chrobrego w Szczecinie odbyła się konferencja prasowa z udziałem przedstawicieli Urzędu Miasta Szczecina oraz dyrektora WFOŚiGW w Szczecinie. Udało się nakłonić do współpracy min. Radio TokFM, serwis wszczecinie.pl, Gazetę Wyborczą. W akcję zaangażowali byli zarówno turyści jak i miejscowi mieszkańcy. Cele i idea Międzynarodowego Sprzątania Bałtyku była promowana poprzez informacje w prasie lokalnej oraz na stronach internetowych lokalnych organizatorów.

IV kwartał 2009r

Spotkanie Partnerstwa dla Bałtyku 20.10.2009 w Gdyni dotyczyło programu ochrony brzegów, realizowanego przez Urzędy Morskie. Zamierzeniem było przyjrzenie się kwestii umacniania brzegów morskich - celowości, zasadności, skutkom dla przyrody i środowiska. Wystąpienie i prezentacje były bardzo interesujące i pozwoliły zaprezentować różne punkty zwiedzenia. W dyskusji przedstawiciele Urzędów Morskich zaprezentowali otwartość na konsultacje przy wdrażaniu programu ochrony brzegów morskich. Niestety ludzie nie zawsze wybierają opcję najlepszą, zrównoważoną, dającą korzyści im i nie naruszającą środowiska, często idą po najmniejszej linii oporu. Organizacje społeczne i naukowcy winni więc spełniać rolę doradców, wskazując alternatywy przekazując solidną wiedzę naukową.

16 listopada 2009r. w Stepnicy odbyły się kolejne **warsztaty na temat morskich obszarów Natura 2000 pt. „ Natura 2000 szansą dla Zalewu Szczecińskiego”**. Głównym celem spotkania była dyskusja nad problemami i pozytywnymi aspektami ochrony przyrody w formie obszarów Natura 2000. Po ciekawych prelekcjach, dyskusja ukazała złożoność problemów, jakie wiążą się z funkcjonowaniem w, lub obok obszarów Natura 2000. Z jednej strony nadmiernie rozbudowane procedury biurokratyczne, z drugiej zaś brak wiedzy urzędników, jak w tych obszarach funkcjonować. Ukazuje to potrzebę edukacji, także przez takie spotkania, by pewne rzeczy móc odkłamać, pewne zaś, na zasadzie wymiany doświadczeń, ułatwić.

Spotkanie Rady Partnerstwa- ewaluacja projektu na półmetku 15.12.2009 odbyło się we Warszawie.

Sformułowane zostały następujące wyzwania na przyszłość:

1. Określenie tematów spotkań Rady i Partnerstwa dla Bałtyku w 2010r.
2. Aktualizacja Planu dla Bałtyku a kontekst BSAP?
3. Model Partnerstwa dla Bałtyku (nowa formuła czy kontynuacja)?
4. Nowe inicjatywy:
  - a. Plany ochrony morskiej Natury 2000- czy NGO powinny w to wchodzić?
  - b. Okrągły Stół Rybołówstwa – czego oczekujemy?
  - c. Planowanie przestrzenne morza
  - d. Większe zmobilizowanie rybaków do uczestniczenia w sprawach Bałtyku- warsztaty edukacyjne dla rybaków
5. Współpraca międzynarodowa
  - a. Sieć bałtyckich NGO - udział w inicjatywie OCEAN2012, rozwój kontaktów na Wschodzie Bałtyku ?
  - b. FISH- program finansowania inicjatyw NGO w Polsce – ocena po roku działania
6. Praca nad lepszym PR projektu i kampanii

Nasze dotychczasowe spotkania w ramach tego projektu cieszyły się dużą popularnością i frekwencją, szczególnie warsztaty Natura 2000. W IV kwartale 2009 tzn. w połowie projektu

niektóre wskaźniki (warsztaty Natura 2000, Rada Partnerstwa) zbliżyły się już do wartości docelowych, co jest dla nas bardzo satysfakcjonujące.

1d. MNIEJ ODPADÓW - TAK!

Projekt pn. MNIEJ ODPADÓW - TAK! realizowany jest w okresie od 15.05.2009 do 31.12.2010 w ramach Programu Operacyjnego FIO 2009 – 2013 w partnerstwie ze Stowarzyszeniem EKO-EDUKACJA. Koordynuje go Violetta Sołtysik.

W roku 2009 powstał podręcznik szkoleniowy dla nauczycieli szkół różnego typu pn. "Mniej odpadów? - TAK!" z konspektami zajęć dla nauczycieli. Podręcznik został wydany w nakładzie 500 egz., zawiera 166 stron. Opracowany jest w czterech blokach tematycznych:

I Blok – Gospodarka odpadami ze szczególnym uwzględnieniem segregacji odpadów i recyklingu

II Blok – Program NATURA 2000

III Blok – Zrównoważona konsumpcja i zdrowy styl życia

IV Blok – Odnawialne Źródła Energii (OZE) i zmiany klimatu

W ramach przygotowania pomocy dydaktycznych dla szkół powstał także pilotażowy 10- minutowy odcinek filmu edukacyjnego EKO-SQAD pt. „Afera Hamburgera”, a także komplet 7 plakatów w formacie A1 na temat 7 grup odpadów (makulatura, szkło, plastik, baterie, kompost, metale, elektro-śmieci). Całość wydano w nakładzie 500 egz.

Materiały te były przekazywane szkołom nieodpłatnie podczas szkoleń dla nauczycieli we Wrocławiu w grudniu 2009 r. oraz lekcji modelowych (w roku 2009 odbyły się 4 takie lekcje w szkołach). W roku 2009 wzięło w nich udział 68 nauczycieli oraz 193 uczniów. W sumie w ramach tego projektu w 2009 r. trafiło do szkół na terenie całej Polski 170 kompletów materiałów edukacyjnych. Na rok 2010 zaplanowano 8 szkoleń dla nauczycieli oraz 8 lekcji modelowych.

W roku 2009 w ramach projektu odbył się także konkurs dla uczniów z terenu całej Polski na najciekawsze hasło o tematyce ekologicznej. W konkursie wzięło udział 379 uczniów z 73 szkół. Łącznie przesłano do organizatorów 1.376 haseł. W sumie nagrodzono 13 osób, z tego 10 uczniów otrzymało 10 nagrody rzeczowe - odtwarzacze MP4 w ramach tego projektu, a 3 następnym nagrody pieniężne, które zostały przyznane w ramach projektu prowadzonego przez naszego Partnera – Stowarzyszenie EKO-EDUKACJA

2. Nowe wnioski, przygotowane, przyjęte.

Eko-Unia w 2009 r przygotowała nowe projekty . Oto ich krótki opis z informacją o akceptacji niektórych z nich.

Wnioski przygotowane (*nazwa- sponsor-opis*):

- Człowiek w NATURZE – Fundacja Cemex Budujemy Przyszłość; cel - podniesienie świadomości społeczeństwa na temat możliwości rozwoju na terenach objętych siecią NATURA 2000. Projekt uzyskał dofinansowanie i jest realizowany w 2010 roku.
- RYBY-SKARBY BAŁTYKU – Fundacja Cemex Budujemy Przyszłość; cel - podniesienie świadomości młodzieży szkolnej z województwa dolnośląskiego na temat bioróżnorodności i problemów Morza Bałtyckiego.

- RYBY-SKARBY BAŁTYKU – Fundacja Nasza Ziemia; cel - podniesienie świadomości młodzieży szkolnej z województwa dolnośląskiego na temat bioróżnorodności i problemów Morza Bałtyckiego.
- KomPETentny Konsument - Fundacja Nasza Ziemia; cel - wzrost wiedzy na temat praktycznej ochrony środowiska i zagospodarowania odpadów z naciskiem na recykling PET uczniów z terenu gmin Czernica, Długołęka, Oleśnica, Bierutów, Wilków, Dobroszyce, Syców, Dziadowa Kłoda w okresie 3 miesięcy.
- Konferencja "Regionalna i międzynarodowa wymiana doświadczeń w gospodarowaniu wodami" – Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego; cel - wymiana regionalnych doświadczeń i dobrych praktyk, a w konsekwencji poprawa ochrony przeciwpowodziowej oraz wypracowanie modelu współpracy między przyrodnikami a jednostkami zajmującymi się zarządzaniem zasobami wodnymi, która dałaby w przyszłości obraz efektywnego gospodarowania i zarządzania wodami, zgodnego z trendem zrównoważonego rozwoju, a rezygnującego z nadmiernej ingerencji w naturalne ciekły wodne.

3. Ochrona cennych łąk - nasze gospodarowanie w 2009r.

W efekcie naszych wcześniejszych starań, bardzo rozbudowała się powierzchnia łąk, na których Eko-Unia chroni przyrodę (ok. 65 ha). Latem zleciliśmy koszenie i zbiórkę siana naszym wykonawcom. Prace zgodnie z zaleceniami naukowymi i przepisami były wykonywane pod koniec sierpnia, we wrześniu, a nawet październiku. Z punktu widzenia bioróżnorodności jest to korzystne, choć trzeba zauważyć, że siano z takich późnych pokosów nie przedstawia żadnej wartości paszowej. Może służyć za materiał na kompost, ściółkę lub źródło energii. Obserwujemy na łąkach wykaszanych wzrost ilości cennych gatunków roślin , jak np. storczyka szerokolistnego.

4.Udział w seminariach, spotkaniach, koalicjach.

Seminaria , Konferencje

- konferencja dot. energetyki jądrowej, Warszawa 7-8.01.09
- spotkania ze stowarzyszeniem Ziębicka Inicjatywa Obywatelska- Ziębice 01.09
- prezentacja podczas Kongresu Drogowego - O co chodzi ekologom?- Warszawa 01.09
- spotkania w sprawie strategii rozwoju dla Dobrej Widawy – Dobroszyce, Syców 01-03.09
- alternatywna polityka energetyczna- NOT, PKE Wrocław- 04.09
- udział w spotkaniach Baltic Sea RAC – Gdynia 05.09
- udział w spotkaniu Coalition Clean Baltic (CCB)-prezentacja kampanii „Bałtyk jest w Polsce. Bałtyk jest w Europie” Estonia 05.09
- „EJ przebieg debaty w Niemczech”- udział w panelu polsko- niemieckim, Warszawa 09.09
- konferencja pt. „Europejska sieć ekologiczna NATURA 2000 w procesie długofalowego rozwoju gmin nadmorskich Polski”- Darłowo 17-18.09.2009
- seminarium w sprawie Ryfów Mew w Gdyni 09.09
- konferencja „Przyszłe wykorzystanie polskiej przestrzeni morskiej dla celów gospodarczych i ekologicznych”- referat przygotowany przez Zarząd i wygłoszony Gdynia 21-22.10.2009
- wystąpienie z prelekcją z okazji 20- lecia powstania Pracowni na rzecz Wszystkich Istot- B. Biała 10.09
- udział w konferencji Stowarzyszenia Ekonomistów Polskich- Piechowice 10.09
- udział w ogólnopolskiej manifestacji przeciw zabudowie rzek – Wrocław 5.11.09
- regularny udział, jako jeden z 4 NGO, w Bałtyckim Okrągłym Stole ds. Rybołówstwa w Gdyni - cały 2009r

Koalicje

- udział w działaniach Koalicji Klimatycznej
- członkostwo i udział w spotkaniach Koalicji ds. Funduszy Strukturalnych (Warszawa 12.09)

Ponad to uczestniczyliśmy w :

- formułowaniu założeń polityki morskiej, konsultacjach dot. reformy Wspólnej Polityki Rybackiej
- warsztatach bałtyckich organizowanych przez Greenpeace
- konsultacjach dotyczących planowanych inwestycji na rzekach

5. Walne Zebranie Członków oraz zmiany we władzach Stowarzyszenia

Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA odbyło się 20.06.2009 we Wrocławiu, w siedzibie Stowarzyszenia przy ul. Białokórniczej 26. Zebranie odbyło się w drugim terminie i rozpoczęło z półgodzinnym opóźnieniem o 11.30, ponieważ w pierwszym terminie nie było wymaganego statutem kworum. Przewodniczącym Zebrania został wybrany Radosław Gawlik.

Na Zebraniu przedstawiono sprawozdanie z działalności oraz sprawozdania finansowe w okresie pomiędzy Walnymi Zebraniem za lata 2007 – 2008 oraz przybliżono projekty realizowane w latach 2007 - 2008 w Stowarzyszeniu. Do sprawozdania nie wniesiono uwag.

Realizując kolejny punkt spotkania J. Rogoliński odczytał Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej w imieniu nieobecnej przewodniczącej Joanny Rzeszowskiej- Wolny. Po zamknięciu dyskusji przyjęto wniosek Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium Zarządowi.

Na Zebraniu odbyły się również wybory władz Stowarzyszenia – Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Jednogłośnie wybrano komisję skrutacyjną w osobach – Maciej Miłek, Agnieszka Pająk, Violetta Sołtysik . Zgłoszono kandydatów:

- do Zarządu:
  - R. Gawlik zgłosił J. Rogolińskiego, E. Leś, D. Sokulską
  - M. Wiewiórowska zgłosiła R. Gawlika
  - J. Rogoliński zgłosił D. Białka
- do Komisji Rewizyjnej:
  - J. Rogoliński zgłasza J. Rzeszowską
  - R. Gawlik zgłasza J. Miklaszewskiego, A. Rosłonec, J. Rzeszowską

Komisja Skrutacyjna ogłosiła następujące wyniki:

- Zarząd Stowarzyszenia:
  - Radosław Gawlik – 11 głosów
  - Dariusz Białek – 10 głosów
  - Jacek Rogoliński – 10 głosów
  - Ewa Leś – 11 głosów
  - Dominika Sokulska – 12 głosów
- Komisja Rewizyjna:
  - Agnieszka Rosłonec – 12 głosów
  - Józef Miklaszewski – 12 głosów
  - Joanna Rzeszowska – Wolny – 9 głosów

Po wyborach nastąpiła wymiana myśli w ramach wolnych wniosków. Następnie Radosław Gawlik podziękował V. Sołtysik i P. Szambelan za pracę w Zarządzie Stowarzyszenia.

Po Walnym Zebraniu Zarząd Stowarzyszenia ukonstytuował się w następującym składzie:

- Radosław Gawlik-prezes Stowarzyszenia
- Jacek Rogoliński- wiceprezes Stowarzyszenia
- Ewa Leś – wiceprezes Stowarzyszenia
- Dominika Sokulska- członek Zarządu

- Dariusz Białek- członek Zarządu

6. Nasze zdolności komunikacyjne (PR), strony www, obecność w mediach

Stowarzyszenie rozwija kontakty z mediami w ramach realizowanych projektów (tu raczej my jesteśmy stroną aktywną) oraz odpowiadając na zaproszenia dziennikarzy do udzielenia wywiadów w prasie, różnych programach i audycjach w radiu i telewizji.

Poniżej wyszczególnienie naszej obecności w mediach:

- Portal internetowy wedkomania.pl - Natura 2000 szansą dla Zalewu Szczecińskiego, 20.11.2009 - tekst o spotkaniu z cyklu warsztaty Natura 2000, realizowanych w ramach projektu „Bałtyk jest w Polsce. Bałtyk jest w Europie”
<http://wedkomania.pl/ekologia.php?id=3262>
- Portal internetowy [koalicjaklimatyczna.org](http://www.koalicjaklimatyczna.org) - Ochrona klimatu w projekcie realizowanym przez Eko-Unię, 10.09.2009 - tekst o założeniach projektu „Trwałe zachowanie zagrożonych siedlisk i motyli w sieci Natura 2000 w Południowo Zachodniej Polsce”
http://www.koalicjaklimatyczna.org/lang/pl/page/aktualnosci/id/2/archiwum/true/stroicowanie/4/view/ochrona_klimatu_w_projekcie_realizowanym_przez_eko_unie/
- Portal internetowy www.samorzad.pap.pl/ - Zapraszają do sprzątania Bałtyku, 05.08.2009 - tekst zachęcający do przyłączenia się do akcji sprzątania Bałtyku, realizowanego w ramach projektu „Bałtyk jest w Polsce. Bałtyk jest w Europie”
http://www.samorzad.pap.pl/palio/html.run?_Instance=cms_samorząd.pap.pl&_PageID=2&_depesza&dep=56087
- Portal internetowy www.gazeta.pl - Remont Wyścigowej: miłośnicy drzew ustąpili, 10.03.2010 - tekst o interwencji w sprawie wycinki drzew związanej z remontem ulicy Wyścigowej
http://wroclaw.gazeta.pl/wroclaw/1,87947,6366427,Remont_Wyscigowej_milosnicy_drzew_ustapili.html
- Teksty odnoszące się do Międzynarodowego Sprzątania Bałtyku 2009, realizowanego w ramach projektu „Bałtyk jest w Polsce. Bałtyk jest w Europie”

<http://baltyk.org.pl/index.php/wydarzenia/104-sprzatanie-batyku-2009-fotorelacja>

<http://www.naszaziemia.pl/v3/aktualnosci.php?akcja=cala&id=13931>

<http://www.naszaziemia.pl/v3/aktualnosci.php?akcja=cala&id=13930>

<http://www.naszaziemia.pl/v3/aktualnosci.php?akcja=cala&id=13917>

<http://www.naszaziemia.pl/v3/aktualnosci.php?akcja=cala&id=13919>

<http://www.tpriig.pl/dzialania/sprzatamy-baltyk-nad-gowienica.html>

<http://hel.hel.univ.gda.pl/aktu/lastminut/cleanBaltic.htm>

<http://hel.hel.univ.gda.pl/aktu/lastminut/czysteplaze.htm>

<http://hel.hel.univ.gda.pl/aktu/lastminut/ulotkaNZB.htm>

<http://portalmorski.pl/Morze-Baltyckie-jak-wysypisko13584>

<http://www.gs24.pl/apps/pbcs.dll/article?AID=/20090813/REGION/640827902>

- TVP Szczecin - Spotkanie z mediami związane z warsztatami Natura 2000 w Stępnicy – 16.11.2009, Wywiad związany z warsztatami z cyklu Natura 2000, realizowanych w ramach projektu „Bałtyk jest w Polsce. Bałtyk jest w Europie”
- Spotkanie z pomorskimi kandydatami do Parlamentu Europejskiego zakończone konferencją prasową, Uniwersytet Gdański, 26.05.2009, realizowanych w ramach projektu „Bałtyk jest w Polsce. Bałtyk jest w Europie”

<http://baaltyk.org.pl/index.php/wydarzenia/76-fotoreporta-z-debaty>

- Opracowanie i kolportaż 6 biuletynów internetowych, realizowanych w ramach projektu „Bałtyk jest w Polsce. Bałtyk jest w Europie”
- Spotkania medialne realizowane w ramach projektu „Bałtyk jest w Polsce. Bałtyk jest w Europie”:
  - Wywiad radiowy przy warsztatach Natura 2000 w Międzyzdrojach – 02.03.2009
  - Komunikat prasowy przy warsztatach Natura 2000 w Międzyzdrojach – 02.03.2009

7. Przedstawicielstwo w radach i komitetach

Radosław Gawlik, prezes Stowarzyszenia, jest ogólnopolskim przedstawicielem w trzech Komitetach Monitorujących (KM): Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko w latach 2007-13, był w 2009 r przedstawicielem w Sektorowym Programie Operacyjnym „Restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa i rozwój obszarów wiejskich” oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich w latach 2004 – 2006. Violetta Sołtysik jest przedstawicielką Eko-Unii i innych organizacji ekologicznych w Komitecie Monitorującym Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego.

Opracowali:

Anna Gierszewska
Dominika Sokulska
Ewa Leś
Radosław Gawlik
Violetta Sołtysik

Wrocław maj 2010 r